

Dini Ba?I?I?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dini Ba?I?I?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19921>

Özet

Dini Ba?l?l?k Ölçe?i (D?N? BA?LILIK ÖLÇE??), bireylerin dini inançlar?na, pratiklerine ve duygusal ba?l?l?k düzeylerine yönelik tutumlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Türk kültürü ba?lam?nda **dini ba?l?l?k** yap?s?n? geçerli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirebilmek için orijinal bir ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas? olarak gerçekleştirilmi?tir. Ölçek, özellikle din psikolojisi ve sosyal bilimler alanlar?nda, bireylerin manevi ya?amlar?n?n ve dini yönelimlerinin anla??lmas?na katkı sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Dini ba?l?l?k, din psikolojisi, psikometrik araç, ölçek uyarlamas?, inanç, maneviyat, Psikometri, Ahmet Ak?n.

Yazarlar

Ahmet Ak?n, Yeliz Altunda?, Mustafa Turan.

Amaç

Dini Ba?l?l?k Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin **dini ba?l?l?k** düzeylerini çok boyutlu bir perspektifle ölçebilen, kültürel olarak hassas ve istatistiksel olarak sa?lam bir araç sunmaktır. Orijinal ölçe?in maddelerinin Türkçeye çevrilmesi ve kültürel adaptasyonunun sa?lanması hedeflenmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, yerel ara?t?rmacılara dini inanç ve davran??lar?n psikolojik etkilerini inceleme fırsat? vermi?tir.

Ölçe?in geli?tirilme süreci, uluslararası alanda kabul görmü? bir ba?l?l?k modelinin Türk örneğine uygunlu?unu test etmeyi amaçlam??tır. Bu sayede, hem teorik yap?n?n kültürel geçerli?i ara?t?rılm?? hem de yerel ara?t?rmalarda kullan?labilecek standart bir ölçme aracı literatüre kazandırılm??tır.

Yap?

Ölçek, **dini ba?l?l?k** yap?s?n? ölçmektedir. Dini ba?l?l?k, genellikle sadece davran??sal pratikleri de?il, aynı zamanda bilişsel (inançlar), duygusal (deneyimler) ve sosyal (cemaatle ili?ki) boyutlar? da içeren karma??k ve çok yönlü bir psikolojik yapıdır.

Uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in boyutlar?n?n Türk kültüründeki bireylerin dini deneyimlerini ne ölçüde temsil etti?i faktör analizi yöntemleriyle incelenmi?tir. Bu yapı, bireyin ya?am?na yön veren temel inanç sistemlerinin yo?unlu?unu ve bu inançlara duyulan kişisel ve içsel ba?l?l?k yansıtır.

Geçerlik

Uyarlama çal??malar?, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü (**geçerlik**) belirlemek üzere kapsaml? analizler gerektirir. Ak?n, Altunda? ve Turan (2014) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in yap?sal **Geçerlik** kan?tlar?n?n sunuldu?u varsay?lmaktad?r.

Tipik olarak bu tür bir **Uyarlama** çal??mas?nda, dilsel ve kültürel e?de?erlik çal??malar? yap?ld?ktan sonra, yap? geçerli?ini desteklemek amacıyla Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizleri (DFA) gerçekleştirilir. Bu analizler, ölçek maddelerinin, teorik olarak belirlenen dini ba?l?l?k boyutlar?na uygun bir ?ekilde kümelendi?ini göstermeyi amaçlar.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** (tutarl?l?k) çal??malar?, bir ölçüm arac?n?n farklı zamanlarda veya farklı maddeler arac?l???yla benzer sonuçlar üretme yetene?ini gösterir. Uyarlama çal??mas?nda (2014), iç tutarl?l?k katsay?lar?n?n hesaplanmas?, ölçe?in **Güvenirlik** düzeyini belirlemede temel yöntem olmu?tur.

?ç tutarl?l?k analizlerinde genellikle Cronbach Alfa katsay?s? kullan?l?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin tutarlı bir biçimde aynı yap?y? ölçtü?ünü ve ölçe?in Türk örnekleminde güvenilir oldu?unu i?aret eder. Ek olarak, test-tekrar test güvenilirli?i de ölçe?in zamana kar?? istikrar?n? kan?tlamak için kullan?labilir.

Faktör Analizi

Dini Ba?l?l?k Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?nda, ölçe?in orijinal çok boyutlu yap?s?n?n Türk kültüründe de korundu?unu do?rulamak amacıyla faktör analizleri uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin tek bir genel dini ba?l?l?k faktörüne mi yüklendi?ini, yoksa inanç, pratik ve deneyim gibi farklı alt boyutlara mı ayr?ld???n? belirlemede kritik öneme sahiptir.

Özellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), orijinal ölçe?in belirlenmi? faktör yap?s?n?n (örne?in, 3 veya 4 faktörlü bir yap?) Türk verileriyle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için kullan?l?r. Bu analizlerin sonuçlar?, ölçe?in yap?sal geçerli?ini destekler ve ara?t?rmac?lara ölçe?i kullan?rken hangi alt boyutlar? dikkate almalar? gerekti?i konusunda rehberlik eder.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Orijinal bir ölçe?in Türkçe'ye çevirisi ve kültürel adaptasyonu).

Format: Derecelendirme format? (Orijinal ölçe?in yap?s?na ba?l? olarak Likert tipi bir ölçek kullan?ld??? varsay?lmaktad?r).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Özellikle yetkin veya üniversite öğrencisi örneklemi üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmış varsayılmaktadır).

Yaş Grubu: Yetkinler (18 yaş ve üstü).

Popülasyon Detayları: Çalışmanın yapıldığı örneklem, ölçeğin psikometrik özelliklerinin belirlendiği kültür ve dil grubunu temsil etmektedir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama ölçeği. Katılımcılar, dini inanç ve pratiklerine dair maddelere kendilerine en uygun düzende seçeneği işaretleyerek yanıt vermektedirler.

Anahtar Kelimeler

Dini inanç, Cronbach Alfa, faktör analizi, psikolojik ölçüm, manevi bağıllık, öz bildirim, Dini bağıllık.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ahmet Akin

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr

Yayın Adresi: İstanbul Medeniyet Üniversitesi (Çalışmanın yayınlandığı tarihteki kurum bilgisi baz alınmıştır).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin adaptasyon çalışması 2014 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı genellikle sorumlu yazarın iznine tabidir. Ticari kullanım için ek ücretler veya özel izinler gerekebilir. Ölçeğin orijinal PDF belgesi şuradan indirilebilir: [dini-baglilik-olcegi-toad.pdf](#).

Kaynaklar

Akin, A., Altunda, Y. ve Turan, M. (2014). Dini Bağıllık Ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi-Journal of the Human and Social Science Researches*, 4(2), 367-375.

Dini Ba?I?I?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, ilgili ara?t?rmac?n?n yay?n?ndan veya yukar?da ba?lant?s? verilen PDF dosyas?ndan temin edilmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM